

Магістр 2 року навчання
Фінансового факультету ХНЕУ

УДОСКОНАЛЕННЯ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА ВИДАТКАМИ

Анотація. Розглянуто особливості та проблеми функціонування системи казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками в Україні, запропоновано шляхи вдосконалення казначейського обслуговування місцевих бюджетів відповідно до умов сьогодення.

Аннотация. Рассмотрены особенности и проблемы функционирования системы казначейского обслуживания местных бюджетов по расходам в Украине, предложены пути усовершенствования казначейского обслуживания местных бюджетов в соответствии с современными условиями.

Annotation. The problems of functioning the system of local budgets treasury maintenance on charges are considered, the ways of improving the treasury maintenance of local budgets in current situation are offered.

Ключові слова: місцеві бюджети, казначейське обслуговування місцевих бюджетів, видатки місцевих бюджетів, розпорядники та одержувачі бюджетних коштів місцевих бюджетів, Державна казначейська служба України.

В умовах кризових явищ, які супроводжують структурні зміни економіки України, все більшу актуальність набуває проблема раціонального використання бюджетних коштів. На сьогодні казначейська система виконання місцевих бюджетів має низку проблемних питань, які потребують негайного вирішення з метою покращення ефективності управління коштами Державного бюджету.

Дослідженням системи казначейського обслуговування місцевих бюджетів займалися К. Огданський, П. Петрашко, В. Стоян, Н. Сушко, О. Чечуліна, С. Юрій, С. Булгакова, Л. Єрмоленко, Є. Галушка, Й. Хижник, О. Даневич, О. Охрімівський, Д. Ротар, К. Павлюк, М. Мельник, А. Товбчатий, Л. Гуцаленко, Р. Макуцький, О. Кіреєв, М. Мац та ін.

Мета статті – визначити наявні проблеми казначейської системи виконання бюджетів та запропонувати методи їх вирішення.

Державне казначейство України було створено Указом Президента України "Про Державне казначейство України" від 27 квітня 1995 р. [1].

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2011 р. № 346 "Про ліквідацію урядових органів" ліквідовано Державне казначейство України та відповідно до Указу Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" утворено Державну казначейську службу України (ДКСУ).

Принципові зміни стосуються нормотворчої діяльності останньої [2].

До нових повноважень ДКСУ, згідно з Положенням про Службу, відносяться: забезпечення організації та координації діяльності головних бухгалтерів бюджетних установ та контролю за виконанням ними своїх повноважень шляхом оцінки їх діяльності; погодження призначення на посади та звільнення з посад головних бухгалтерів бюджетних установ; розміщення на офіційному сайті Казначейства України кварталної та річної звітності про виконання Державного бюджету України; здійснення попередження учасників бюджетного процесу про неналежне виконання бюджетного законодавства; зупинення операції з бюджетними коштами та ініціювання зупинення бюджетних асигнувань у разі вчинення учасником бюджетного процесу порушення бюджетного законодавства; здійснення відповідно до законодавства України управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління ДКСУ [3].

За основу розвитку ДКСУ береться французька модель функціонування [4].

Організаційна структура ДКСУ є трирівневою і складається з: Державної казначейської служби України; управлінь Державної казначейської служби обласного значення; районних (міських, районних у містах) управлінь ДКСУ, зосереджених у найважливіших місцевих адміністративних центрах [5].

Існує низка проблемних питань, які виникають під час казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками, а саме:

1. Значне зростання документообігу та його складність через територіальне віддалення сільських та селищних населених пунктів.

2. Відсутня оперативність у роботі, що зумовлено, передусім, низьким рівнем кваліфікації працівників бюджетних установ (розпорядників бюджетних коштів) та високим рівнем завантаження працівників відділу бюджетних видатків. Незадовільне виконання головними розпорядниками бюджетних коштів покладених на них бюджетним кодексом функцій також призводить до неоптимального перерозподілу бюджетних коштів між розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів місцевих бюджетів, коли в однієї установи залишаються невикористані кошти, і вона їх повертає до бюджету, а у другій утворюється кредиторська заборгованість.

3. Висока плінність кадрів через незадовільний рівень оплати праці.

4. Критичний стан інформаційно-аналітичних систем ДКСУ: застарілі як технологічна платформа, так і прикладне програмне забезпечення. Наслідком цього є невідновна втрата інформаційних та матеріально-технічних

бюджетів і формуванню своєчасної повної звітності про стан справ, а й створює загрозу функціонуванню системи ДКСУ в цілому.

Недосконалість програмного забезпечення призводить також до збільшення кількості ручних операцій із внесення змін до форм звітності та відповідно кількості помилок. Останнім часом кількість таких ручних операцій зросла до 55 – 60 % [6].

Аналіз розглянутих питань дозволив виділити такі основні напрями вдосконалення діяльності відділу в витратках та обслуговування кошторисів місцевих бюджетів:

1. Оптимізація документообігу та скорочення обсягів робіт, що здійснюються в ручному режимі.

2. Підвищення оперативності в роботі органів ДКСУ шляхом виділення додаткових асигнувань на покращення матеріально-технічної бази, запровадження автоматизації проведення перевірок за допомогою персональних ЕОМ, підвищення чисельності працівників органів ДКСУ та забезпечення підвищення їх кваліфікації.

3. Перегляд питань оплати праці та матеріального стимулювання працівників ДКСУ.

4. Удосконалення та модернізація застарілої технологічної бази та прикладного програмного забезпечення інформаційно-аналітичної системи органів ДКСУ.

Таким чином, запропоновані шляхи вдосконалення казначейської системи обслуговування місцевих бюджетів будуть сприяти зростанню ефективності управління коштами Державного бюджету, підвищенню оперативності фінансування витратків у межах наявних обсягів фінансових ресурсів у Державному бюджеті України.

Наук. керівн. Кожанова Є. П.

Література: 1. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посібн. [для студ. ВНЗ] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцулатрий. – К. : Центр навч. літ-ри, 2009. – 424 с. 2. Про Державну казначейську службу України : Указ Президента України від 13.04.2011 р. № 460/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 3. Відповіді Голови Державної казначейської служби України Сергія Харченка, надані в рамках веб-конференції від 16 листопада 2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/article/155660>. 4. Булгакова С. П. Казначейство зарубіжних країн : навч. посібн. / С. П. Булгакова. – К. : Київ нац. торг.-екон. унів-т, 2000. – 35 с. 5. Батура О. В. Державне казначейство України: місце, роль у виконанні бюджету / О. В. Батура // Фінанси України. – 2003. – № 11. – С. 3–5. 6. Костенко О. Актуальні питання розвитку інформаційних технологій в Держказначействі / О. Костенко // Казна України: Всеукраїнський науково-практичний журнал. – 2010. – № 1(4). – С. 14–17.